

Облікова картка дисертації

I. Загальні відомості

Державний обліковий номер: 0825U002444

Особливі позначки: відкрита

Дата реєстрації: 04-06-2025

Статус: Наказ про видачу диплома

Реквізити наказу МОН / наказу закладу: Наказ №276 від 08.07.2025 р.

II. Відомості про здобувача

Власне Прізвище Ім'я По-батькові:

1. Шевченко Наталія Валеріївна

2. Nataliia V. Shevchenko

Кваліфікація:

Ідентифікатор ORCID ID: Не застосовується

Вид дисертації: доктор філософії

Аспірантура/Докторантура: так

Шифр наукової спеціальності: 034

Назва наукової спеціальності: Культурологія

Галузь / галузі знань: гуманітарні науки

Освітньо-наукова програма зі спеціальності: Культурологія

Дата захисту: 18-06-2025

Спеціальність за освітою: Музичне мистецтво

Місце роботи здобувача:

Код за ЄДРПОУ:

Місцезнаходження:

Форма власності:

Сфера управління:

Ідентифікатор ROR: Не застосовується

III. Відомості про організацію, де відбувся захист

Шифр спеціалізованої вченої ради (разової спеціалізованої вченої ради): PhD 8746

Повне найменування юридичної особи: Український державний університет імені Михайла Драгоманова

Код за ЄДРПОУ: 44807628

Місцезнаходження: вул. Пирогова, буд. 9, Київ, 01030, Україна

Форма власності: Державна

Сфера управління: Міністерство освіти і науки України

Ідентифікатор ROR:

IV. Відомості про підприємство, установу, організацію, в якій було виконано дисертацію

Повне найменування юридичної особи: Український державний університет імені Михайла Драгоманова

Код за ЄДРПОУ: 44807628

Місцезнаходження: вул. Пирогова, буд. 9, Київ, 01030, Україна

Форма власності: Державна

Сфера управління: Міністерство освіти і науки України

Ідентифікатор ROR:

V. Відомості про дисертацію

Мова дисертації: Українська

Коди тематичних рубрик: 13.11, 18.11

Тема дисертації:

1. Ремейк як крос-культурний феномен: постмодернізм, транскультура, неомодерн
2. Remake as a Cross-Cultural Phenomenon: Postmodernism, transculture, neomodern

Реферат:

1. Дисертаційне дослідження присвячене онтології ремейку в культурі та в художній культурі зокрема. Вперше в проблемному полі української культурології розкрито та досліджено сутність феномену «ремейк», виділено його онтологічну функцію як еволюційного та ціннісно-сміслового механізму культури. Досліджено теоретичні розробки західного кінознавства, літературознавства, культурології та metoгу studies, а також вітчизняного музикознавства і культурології, що стосуються проблематики ремейку, трансформації, адаптації, переробки тощо; проаналізовано твори вітчизняних та зарубіжних митців, в яких обґрунтовується використання ремейку як способу створення нових художніх творів на основі трансформації попереднього творчого матеріалу. Об'єктом дослідження є феномен крос-культурності в онтології культури. Предметом дослідження є ремейк у сукупній повноті його вимірів: як явище та процес, жанр та мистецька стратегія. З'ясовано, що в українській культурологічній думці дослідження ремейку як

жанру та як трансформаційного процесу не проводилось, а ремейк згадується як поняття лише в спеціалізованих словниках. В межах західного напрямку культурологічної думки ремейк глибоко досліджується переважно в кінознавчій сфері, де він розглядається як органічний компонент процесу кіновиробництва та як жанрова форма, що адаптує літературні сюжети або розвиває нарративні структури за встановленими кліше. В літературознавстві ремейк переважно трактується через поняття адаптації та рецепції, що зосереджують в собі ознаки постмодерністського стану культури, коли усі системи взаємодіють у нескінченному процесі самореференції. В образотворчому мистецтві та музиці простежується брак досліджень, з аналізу трансформативних процесів, враховуючи напрацювання в літературі та кінематографі. Загалом, не створено понятійний апарат, здатний повністю розкрити сутність ремейку як рушія трансформаційних процесів художньої культури в цілому. Встановлено, що зарубіжні дослідження з проблематики ремейку в кінознавстві тривають з 1970-х рр. (М. Драксман, Т. Лейч, Л. Маздон, У. Еко, А. Зангер, К. Веревіс та інші) й актуалізуються у зв'язку з впливом глобалізаційних процесів на мистецтво, динамікою інноваційних зрушень, посиленням культурного обміну, співтворчістю митців з технологіями штучного інтелекту тощо. М. Драксман, Т. Лейч та К. Веревіс схожі в тлумаченні ремейку як складної культурної і виробничої практики в процесі кіновиробництва, що відображає актуальні суспільні цінності та норми. Серед причин, які спонукають митців створювати ремейки, науковці відмічають технологічний прогрес, уподобання аудиторії та галузеві тенденції. Ізраїльська науковиця А. Зангер досліджує взаємодію ремейку із колективною пам'яттю та культурними архетипами, що дозволяє класичним історіям залишатись актуальними та розвиватись з часом. Вона наголошує на символічних ланцюжках, які пов'язують ремейки з вихідними творами та відображають актуальні образи нашої епохи. Відмічаючи удавану надлишковість ремейку, А. Зангер доводить його взаємодію з колективною пам'яттю задля переосмислення та реконтекстуалізації нарративів, що робить їх актуальними та оновлює для сучасної аудиторії. Австралійський кінознавець К. Веревіс присвятив декілька монографій дослідженню кіноремейків, які загалом вважає складними індустріальними практиками з інтертекстуальним підґрунтям, а при використанні інокультурної історії – розглядає як транснаціональні адаптації. Британська дослідниця Л. Маздон наголошує на важливості взаємодії різних культурних посередників, які беруть участь у життєвому циклі виробництва ремейку за створення транснаціональних оповідань. В межах концепції транскультури, вона обстоює власну теорію «іноземізації», за якої нівелюються домінантні цінності приймаючої культури, що сприяє розкриттю локальних нюансів вихідної історії та встановленню семантичної відповідності з приймаючою культурою. В літературознавстві ремейку приділено увагу в роботах Л. Гатчеон та Ф. Джеймісона, які відмічають його зростаючий потенціал в якості мистецької стратегії в парадигмі постмодерністського стилю мислення. Л. Гатчеон відмічає, що ремейк споріднений до пародії, яка постає в літературі формою сучасної саморефлексії міжхудожнього дискурсу. Вона вважає, що ремейк та пародія є взаємопроникними поняттями, спорідненість яких базується на здатності конструювати текст, змінювати функцію тексту та трансконтекстуалізувати текст. Ф. Джеймісон розглядає ремейк як своєрідний результат процесу розширення простору культури під впливом пізнього капіталізму, коли жанри, стилі та коди минулого стають підставою для комерціалізації. В дисертації представлено результати дослідження ремейку як крос-культурного феномену в контексті діалектики культури.

2. The dissertation study is devoted to the ontology of remake in culture and in artistic culture in particular. For the first time in the problematic field of Ukrainian cultural studies, the essence of the phenomenon of 'Remake' is revealed and studied, its ontological function as an evolutionary and value-semantic mechanism of culture is highlighted. Theoretical developments of Western film studies, literary studies, cultural studies and memory studies, as well as national musicology and cultural studies related to the issues of remake, transformation, adaptation, processing, etc. are studied; works by national and foreign artists are analysed, which substantiate the use of remake as a way of creating new works of art based on the transformation of previous creative material. It has been found that in Ukrainian cultural thought, there has been no study of remake as a genre and as a transformational process, and remake is mentioned as a concept only in specialised dictionaries. In the Western trend of cultural studies, remake is studied in depth mainly in the field of cinema studies, where it is seen as an

organic component of the film production process and a genre form that adapts literary plots or develops narrative structures based on established clichés. In literary studies, remake is mainly interpreted through the concept of adaptation, which concentrates the signs of the postmodern state of culture, when all systems interact in an endless process of self-reference. In the visual arts and music, there is a lack of research on the analysis of transformative processes, taking into account the developments in literature and cinema. In general, there is no conceptual apparatus capable of fully revealing the essence of remake as a driver of transformational processes in artistic culture in general. It has been established that foreign research on remakes in film studies has been going on since the 1970s (M. Druxman, T. Leitch, L. Mazdon, U. Eco, A. Zanger, C. Verevis, and others) and is becoming more relevant due to the impact of globalisation processes on art, the dynamics of innovation, increased cultural exchange, artists' collaboration with artificial intelligence technologies, etc. M. Druxman, T. Leitch, and C. Verevis are similar in their interpretation of remake as a complex cultural and production practice in the process of creating a film that reflects current social values and norms. Among the reasons that encourage artists to create remakes, scholars note technological progress, audience preferences, and industry trends. Israeli scholar A. Zanger explores the interaction of remakes with collective memory and cultural archetypes, which allows classic stories to remain relevant and evolve over time. She emphasizes the symbolic chains that link remakes to the original works and reflect the current images of our era. Noting the seeming redundancy of remakes, A. Zanger argues that they interact with collective memory to rethink and recontextualise narratives, making them relevant and renewed for contemporary audiences. Australian film scholar C. Verevis has devoted several monographs to the study of film remakes, which he generally considers to be complex industrial practices with intertextual underpinnings, and when using a foreign cultural story, he views as transnational adaptations. The British researcher L. Mazdon emphasises the importance of interaction between different cultural intermediaries involved in the life cycle of remake production in order to create transnational narratives. Within the concept of transculturation, she advocates her own theory of 'foreignisation', which obscures the dominant values of the host culture, thus contributing to the discovery of local nuances of the original story and establishing semantic correspondence with the host culture. In literary studies, remake is paid attention to in the works of L. Hutcheon and F. Jameson, who note its growing potential as an artistic strategy in the paradigm of the postmodern style of thinking. L. Hutcheon notes that the remake is related to parody, which appears in literature as a form of contemporary self-reflection of inter-artistic discourse. She believes that remake and parody are interpenetrating concepts, whose affinity is based on the ability to construct a text, change the function of a text, and transcontextualise a text. F. Jameson considers the remake as a kind of result of the process of expanding the cultural space under the influence of late capitalism, when genres, styles and codes of the past become the basis for commercialisation. The thesis presents the results of a study of remake as a cross-cultural phenomenon in the context of the dialectic of culture.

Державний реєстраційний номер ДіР:

Пріоритетний напрям розвитку науки і техніки: Фундаментальні наукові дослідження з найбільш важливих проблем розвитку науково-технічного, соціально-економічного, суспільно-політичного, людського потенціалу для забезпечення конкурентоспроможності України у світі та сталого розвитку суспільства і держави

Стратегічний пріоритетний напрям інноваційної діяльності: Не застосовується

Підсумки дослідження: Теоретичне узагальнення і вирішення важливої наукової проблеми

Публікації:

- 1. Шевченко Н. В. Генезис ремейку в контексті культурологічної науки. Культурологічний альманах: науковий журнал 2023. №1. С. 225–231. DOI: <https://doi.org/10.31392/cult.alm.2023.1.30>
- 2. Шевченко Н. В. Ремейк казкових сюжетів як сучасний спосіб переосмислення морально-етичних цінностей та суспільних норм. Культурологічний альманах: науковий журнал. 2023. №3. С. 357–365. DOI: <https://doi.org/10.31392/cult.alm.2023.3.48>

- 3. Шевченко Н. В. Ремейк як провідний принцип рецептивної естетики. *Fine Art and Culture Studies: науковий журнал*. 2024. №1. С. 265–272. DOI: <https://doi.org/10.32782/facs-2024-1-33>
- 4. Шевченко Н. В. Ремейк у цифрову епоху. Трансформація людини і особистості. *Українська культура: минуле, сучасне, шляхи розвитку: зб. наук. пр. / наук. зап. Рівнен. держ. гуманіт. ун-ту / Рівнен. держ. гуманіт. ун-т, Ін-т культурол. Нац. акад. мистецтв України. – Рівне: РДГУ. 2024. Вип. 49. С. 445–450. DOI: <https://doi.org/10.35619/ucpmk.vi49.895>*
- 5. Rusakov S. S., Shevchenko N. V. *Remake in the environment of new media. Cultural and Artistic Practices: World and Ukrainian Context : scientific monograph*. Riga, Latvija : Baltija Publishing. 2023. P. 468–484. DOI: <https://doi.org/10.30525/978-9934-26-322-4-21>
- 6. Шевченко Н. В. Ремейк як провідна стратегія рецепції в мережевій літературі. *Філософія та публічні комунікації: інформаційний простір сучасної культури : міждисциплінарний круглий стіл, приурочений пам'яті української журналістки, публіцистки, громадської діячки, головного редактора газети «Освіта», члена Національної спілки журналістів України Коноваленко Ольги Степанівни (27 жовтня 2023 року, Київ) / Мін. осв. і науки України; УДУ ім. М. Драгоманова; Навч.-наук. ін-т філос. та осв. політики; Центр укр.-європ. наук. співроб.-ва. С. 79–82.*
- 7. Шевченко Н. В. Ремейк у кінематографі: актуальні тенденції початку XXI століття. *Культура і мистецтво: сучасний науковий вимір : VII Всеукраїнська наукова конференція молодих вчених, аспірантів та магістрантів (02 листопада 2023 року, Київ) / М-во культ. України та інформ. політики; Нац. акад. кер. кадрів культ. і мистец. С. 29–30.*
- 8. Шевченко Н. В. Повернення та пам'ять як складові феномену ремейку. *Проблеми методології сучасного мистецтвознавства та культурології : V Міжнародна наукова конференція (15–16 листопада 2023 року, Київ) / Нац. акад. мист. України; Інст. проблем суч. мист.-ва НАМ України; Інст. культуролог. НАМ України; Нац. муз. акад. ім. П. І. Чайковського, Зеленогурський ун-т (Польща). С. 144–146.*
- 9. Шевченко Н. В. Повернення та пам'ять – формотворчі аспекти ремейку як соціокультурного феномену. *Актуальний філософський дискурс: трансформаційні зміни в умовах війни : науковий круглий стіл до Міжнародного дня філософії (16 листопада 2023 року, Київ) / Мін. осв. і науки України; УДУ ім. М. Драгоманова; Навч.-наук. ін-т філос. та осв. політики; Центр укр.-європ. наук. співроб.-ва. С. 128–130.*
- 10. Шевченко Н. В. *Post-Yugoslav and Ukrainian areas: cultural, linguistic, literary, artistic, historical, and journalistic aspects : International Scientific Conference and Winter School (February 23–24, 2024. Ljubljana, Slovenia) / University of Ljubljana, State University “Uzhhorod National University”, Center for Ukrainian and European Scientific Cooperation, Dragomanov Ukrainian State University, Lesya Ukrainka Volyn National University, Odessa National A. V. Nezhdanova, Academy of Music Lviv, State University of Life Safety. С. 27–31. DOI <https://doi.org/10.30525/978-9934-26-393-4-8>*
- 11. Шевченко Н. В. Колективна пам'ять у пастці історичного ремейку. *Платон мені друг, але істина дорожча : II Міжнародна молодіжна конференція : теоретико-практичні та методологічні аспекти розвитку сучасних гуманітарних наук (01 березня 2024 року, м. Чернівці). Мін. освіти і науки України; Чернівецький нац. ун-т ім. Ю. Федьковича; Філолог. ф-т; Наук. тов. студентів, аспірантів, докторантів і молодих учених філолог. ф-ту; Рада мол. вчених ф-ту іноз. мов. С. 63–65.*
- 12. Шевченко Н. В. *Історичний ремейк як патерн трансгенераційної травми. Topical issues of social science under martial law in Ukraine : International Scientific Conference (March 27–28, 2024. Oradea, Romania) / Uzhhorod National University; University of Oradea. С. 161–165.*
- 13. Шевченко Н. В. Ремейк як креативний чинник культури сталого розвитку. *Сучасний гуманітарний та мистецтвознавчий дискурс : Всеукраїнська Інтернет-конференція молодих учених, студентів, аспірантів (30 березня 2024 року, Київ) / Міжнар. гум. ун-т; Волинський нац. ун-т ім. Л. Українки, УДУ ім. М. Драгоманова. С. 118–121.*

- 14. Шевченко Н. В. Ремейк і природа творчого акту. V Академічні читання пам'яті професора Г. І. Волинки: філософія, наука та освіта : науково-практична конференція, присвячена 75-річниці від Дня народження професора Г. І. Волинки та 190-річниці Українського державного університету імені Михайла Драгоманова (01 травня 2024 року, Київ) / Мін. осв. і науки України; УДУ ім. М. Драгоманова; Навч.-наук. ін-т філос. та осв. політики; Центр укр.-європ. наук. співроб-ва. С. 131-135.
- 15. Шевченко Н. В. Захист та збереження нерухомих об'єктів культурної спадщини в реаліях російсько-української війни. Актуальні проблеми розвитку українського та зарубіжного мистецтв – культурологічний, мистецтвознавчий, педагогічний аспекти : IX Міжнародна науково-практична конференція (24–26 травня 2024 року, Світязь) / Волинський нац. ун-т ім. Л. Українки, ф-т культ. і мист. С. 37-40.

Наукова (науково-технічна) продукція:

Соціально-економічна спрямованість:

Охоронні документи на ОПВ:

Впровадження результатів дисертації: Впроваджено

Зв'язок з науковими темами:

VI. Відомості про наукового керівника/керівників (консультанта)

Власне Прізвище Ім'я По-батькові:

1. Русаков Сергій Сергійович
2. Serhii Rusakov

Кваліфікація: к.філос.н., доц., 09.00.04

Ідентифікатор ORCID ID: 0000-0002-8494-9445

Додаткова інформація: <https://www.scopus.com/authid/detail.uri?authorId=57429567800>;
<https://sciprofiles.com/profile/2039665>; <https://scholar.google.com.ua/citations?user=xr92wOcAAAAJ&hl=ru>

Повне найменування юридичної особи: Український державний університет імені Михайла Драгоманова

Код за ЄДРПОУ: 44807628

Місцезнаходження: вул. Пирогова, буд. 9, Київ, 01030, Україна

Форма власності: Державна

Сфера управління: Міністерство освіти і науки України

Ідентифікатор ROR:

VII. Відомості про офіційних опонентів та рецензентів

Офіційні опоненти

Власне Прізвище Ім'я По-батькові:

1. Безручко Олександр Вікторович

2. Oleksandr V. Bezruchko

Кваліфікація: д. мист., професор, 26.00.01

Ідентифікатор ORCID ID: 0000-0001-8360-9388

Додаткова інформація: <https://scholar.google.com.ua/citations?user=EK4XTXYAAAAJ&hl=ru>

Повне найменування юридичної особи: Приватний вищий навчальний заклад "Київський університет культури"

Код за ЄДРПОУ: 31028309

Місцезнаходження: вул. Чигоріна, буд. 20, Київ, 01042, Україна

Форма власності: Державна

Сфера управління:

Ідентифікатор ROR:

Власне Прізвище Ім'я По-батькові:

1. Волинець Вікторія Олексіївна

2. Viktoriia Volynets

Кваліфікація: к. культ., доц., 26.00.01

Ідентифікатор ORCID ID: 0000-0003-3783-508X

Додаткова інформація: <https://www.webofscience.com/wos/author/record/AAQ-9176-2021>;
<https://scholar.google.com.ua/citations?user=UCws5x4AAAAJ&hl=uk>

Повне найменування юридичної особи: Київський національний університет культури і мистецтв

Код за ЄДРПОУ: 02214159

Місцезнаходження: вул. Євгена Коновальця, буд. 36, Київ, 01601, Україна

Форма власності: Державна

Сфера управління: Міністерство освіти і науки України

Ідентифікатор ROR:

Рецензенти

Власне Прізвище Ім'я По-батькові:

1. Гончаренко Катерина Сергіївна

2. Kateryna S. Honcharenko

Кваліфікація: к.філос.н., доцент, 09.00.05

Ідентифікатор ORCID ID: 0000-0003-1162-9464

Додаткова інформація: <https://scholar.google.com.ua/citations?user=ZOJCMToAAAAJ&hl=ru>

Повне найменування юридичної особи: Український державний університет імені Михайла Драгоманова

Код за ЄДРПОУ: 44807628

Місцезнаходження: вул. Пирогова, буд. 9, Київ, 01030, Україна

Форма власності: Державна

Сфера управління: Міністерство освіти і науки України

Ідентифікатор ROR:

Власне Прізвище Ім'я По-батькові:

1. Осадча Лариса Василівна

2. Larysa V. Osadcha

Кваліфікація: к. філос. н., доц., 09.00.03

Ідентифікатор ORCID ID: 0000-0003-0797-2788

Додаткова інформація:

Повне найменування юридичної особи: Український державний університет імені Михайла Драгоманова

Код за ЄДРПОУ: 44807628

Місцезнаходження: вул. Пирогова, буд. 9, Київ, 01030, Україна

Форма власності: Державна

Сфера управління: Міністерство освіти і науки України

Ідентифікатор ROR:

VIII. Заключні відомості

**Власне Прізвище Ім'я По-батькові
голови ради**

Ярошенко Алла Олександрівна

**Власне Прізвище Ім'я По-батькові
головуючого на засіданні**

Ярошенко Алла Олександрівна

**Відповідальний за підготовку
облікових документів**

Кліваденко Наталія Іванівна

Реєстратор

УкрІНТЕІ

**Керівник відділу УкрІНТЕІ, що є
відповідальним за реєстрацію наукової
діяльності**

Юрченко Тетяна Анатоліївна